

**УСКЛАДНЕННЯ ПІСЛЯ ВАКЦИНАЦІЇ ТА РЕВАКЦИНАЦІЇ БЦЖ
У ДІТЕЙ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ В ДИНАМІЦІ
(1997 – 1998 рр. та 2003 – 2004 рр.).**

*Кочубій Л. В., студ. 6-го курсу медичного факультету
Науковий керівник - канд.мед.наук Бондарчук О. Б.*

*Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова
Кафедра фтизіатрії з курсом клінічної імунології та алергології*

Початок ХХІ століття характеризується погіршенням епідеміологічної ситуації з туберкульозу в усьому світі. Неухильно зростає частота цього захворювання і в нашій країні. Зважаючи на патогенні властивості збудника туберкульозу, основну роль в імунному захисті відіграють клітинні механізми. Тому найефективнішим методом боротьби з туберкульозом є вироблення набутого активного імунітету шляхом вакцинації БЦЖ. Згідно рекомендацій ВООЗ, імунізацію вакциною БЦЖ рахують однією з найбільш важливих мір профілактики туберкульозу. Ця вакцина являє собою атенуйований стабілізований Кальметом і Гереном варіант вірулентного штаму *M. Bovis*. Для вакцинації у нас в країні використовують два види вакцини – БЦЖ та БЦЖ-м. При введенні вакцини відбувається активізація імунної відповіді на антиген (яким є БЦЖ-вакцина), з формуванням антимікробного імунітету проти туберкульозу. Проте вакцинація зустрічає ряд перешкод, однією з яких є поствакцинні ускладнення у вигляді регіональних лімфаденітів, холодкових абсцесів, виразок, колоїдних рубців.

Метою нашого дослідження було вивчити частоту, структуру та залежність від статі поствакцинних БЦЖ реакцій серед дітей Вінницької області за період з 2003 по 2004 роки і порівняти ці дані з дослідженням проведеним в 1997-1998 роках. Статистичним методом було проаналізовано кількість випадків ускладнень БЦЖ вакцинації та ревакцинації за 2003- 2004 роки за даними поліклініки обласного протитуберкульозного диспансеру і порівняно з даними попереднього дослідження. Вибірка обох досліджень була репрезентативною.

Загальна частота ускладнень після вакцинації та ревакцинації у дітей Вінницької області склала 0,15% та 0,12, відповідно у двох дослідженнях. Ці величини є більше ніж в 6 раз вищими за регламентовану наказом МОЗ України № 233 від 1994 року – 0,02 %. Більша частота ускладнень після вакцинації 0,17%. Як і в попередньому дослідженні найчастішим ускладненням після вакцинації є підпахвинний лімфаденіт 85%, але питома вага його збільшилась на 5%. Після ревакцинації структура змінилась – частіше зустрічалися не холодкові абсцеси, а підпахвинні лімфаденіти (60%). Що співпадає з даними літератури. Зберігається тенденція більш частішого виникнення ускладнень у хлопчиків порівняно з дівчатками. Найбільша частота ускладненого перебігу вакцинації БЦЖ спостерігається у м.Вінниці, що потребує подальшого вивчення. Збільшення поствакцинних БЦЖ реакцій може свідчити як про невисоку якість вакцини, так і про помилки при проведенні вакцинації або ж про імунологічні зрушення у дітей, які підлягають щепленню, що в будь-якому разі потребує поглибленого вивчення. Те ж саме можна сказати, вивчаючи структуру ускладнень по районах проживання.